

[Justitsministeren.]

anledning af, at spørgsmålet er rejst, til at få anstillet en overvejelse af, om ikke det i det hele er muligt at gøre den borgerlige retspleje i de mindre sager billigere og i den forbindelse også tage spørgsmålet om vidnegodtgørelse op.

Hvis — når forholdene ligger sådan — ændringsforslagene opretholdes, vil jeg anbefale det høje tings medlemmer at stemme imod dem. Men jeg gentager, at det er min agt at tage anledning af dem til at få anstillet en almindelig undersøgelse af de problemer, der ligger bagved.

Aksel Larsen: Den højtærede justitsminister siger, at problemerne er mere komplicerede end som så. Ja, det kan jeg give ham ret i, og jeg kan godt komme med nogle bemærkninger, der viser, at de er endnu mere komplicerede, end den højtærede justitsminister fremstillede dem, selv om jeg naturligvis ved, at det har han også selv gjort sig klart. Han taler nemlig om muligheden af at ordne det med vederlaget til nævninger og domsmænd således, at det gradueres efter det indtægtstab, de lider ved at udføre hvervet som nævning eller domsmand. Han taler om, at det kunne være det mest rimelige, og det må man overveje.

Det kan se meget bestikkende ud, og det bliver ikke vanskeligt at klare, når det drejer sig om en arbejdsmand eller smed, en sporvejsfunktionær, en jernbanemand, en ministeriel embedsmand eller folk af disse kategorier. Der har man på den ene side dem, der er fast time- og ugelønnede, respektivt akkordlønnede, og som sætter så og så meget til ved at være domsmænd; det kan let udregnes. På den anden side har man dem, som ikke har noget indtægtstab og højst kunne forlange en relativt beskedent godtgørelse, fordi der kan være visse udgifter forbundet med at være nævning — jeg tænker på fortæring o. lign., på grund af at de skal opholde sig så og så mange timer eller måske dage i retten.

Men så er der en tredje kategori, alle de såkaldte liberale erhverv. Hvad med sagførere f. eks.? Man kan give sig til at skændes om, hvorvidt en sagfører sætter penge til eller ikke sætter penge til ved at skulle fungere som nævning. Eller hvad med aktieselskabsdirektører? Skibredere? Landbrugere? Det kan i mange tilfælde være et tvivlsspørgsmål, om vedkommende overhovedet sætter penge til. Hvis man går hen og siger: han har så og så stor en årsindkomst og har brugt så og så meget, en stor

del eller en lille del, af sit år ved at være nævning, han må have godtgørelse i forhold dertil, så kommer, man op på ganske anseelige summer. Jeg kan i hvert fald godt tænke mig, at der kunne blive skrevet nogle temmelig store regninger.

Jeg tror derfor ikke, man kommer udenom det princip, man til en vis grad har været inde på hidtil. Man kan ikke komme udenom de synspunkter, jeg har gjort gældende, nemlig at have et fast vederlag, som udbetales til alle, uanset hvordan deres indtægtsforhold er. Derved vil man komme til at begå den uretfærdighed, at nogle får penge, som egentlig ikke burde have det, men det kommer man som sagt til at gøre på så mange måder. De tilfornordede vælgere skal have deres 25 kr., uanset om de er millionærer, sporvejsfolk eller arbejds-mænd, og rigsdagsmændene får deres vederlag uden hensyn til, om de på grund af rigsdagsgerningen får een eneste øre mindre i fortjeneste, end de ellers ville have haft.

Det er, fordi det offentlige hidtil på alle områder har gennemført dette princip om, at man udbetaler lige store vederlag, at jeg synes, der må være rimelighed for, at man gennemfører det også her, og jeg har ikke kunnet lade mig overbevise af de justitsministerielle betæneligheder.

Nu bliver der sagt, at det kan overvejes — og ligeledes kan man i justitsministeriet overveje spørgsmålet om vidnegodtgørelsen. Ja, det er meget godt med overvejelser, men hvad nævninger og domsmænd angår, eksisterer der, som jeg allerede har sagt, en skævhed. Meningen med nævning- og domsmandsinstitutionen måtte være den, at et gennemsnit af folket skulle fungere som nævninger og domsmænd. Det er imidlertid ikke tilfældet. Det er en kendsgerning, at kommunalbestyrelserne — formentlig fordi de vil tage hensyn til lønarbejderne i videst muligt omfang — nødig sætter almindelige lønarbejdere på grundlisten. Det kan man se ved at studere grundlisterne. Det kan man se ved at lave sig en statistik over, hvem der har været nævninger og domsmænd f. eks. i østre landsret i de sidste år eller de sidste 5 år. Det ville være meget let i justitsministeriet at lave sig en sådan statistik, og så ville man se den udvise en forfærdende social skævhed. Denne skævhed får man ikke rettet, før man gør det økonomisk muligt for lønarbejderne at være nævninger og domsmænd. Derfor kan jeg på forhånd ikke være særlig sympatisk indstillet overfor henstillingen om at trække forslaget tilbage og vente på resultatet af nogle nu bebudede justitsministerielle overvejelser.